

GLS
BYGDS
VERKET

LEADER

SVERIGE 2000-2006

DET HÄR ÄR LEADER+

Under programperioden 2000-2006 finansierar EU flera så kallade gemenskapsinitiativ. Ett av dem är Leader+, som syftar till att främja landsbygdsutveckling. Programmet ska utifrån lokala förutsättningar och initiativ stödja hittills oprövade och nyskapande metoder för utveckling och förnyelse. Leader+ ska alltså vara något av en experimentverkstad för att hitta nya vägar till en hållbar utveckling av landsbygden.

LEADER-METODEN

Leader+ hade en föregångare i LEADER II. När det programmet genomfördes etablerades en metod som är grundläggande för allt Leaderarbete. Den består av följande delar:

- Arbets sättet.
Offentlig, privat och ideell sektor går samman och bildar så kallade trepartnerskap. De bildar en lokal aktionsgrupp (LAG) som är fri att fatta egna beslut. Inom Leader arbetar personer i de olika delprojekten i nära samarbete med personal och styrelse i LAG-gruppen.
- Underifrånperspektiv.
Arbetet ska ha en lokal förankring. Utgångspunkten måste alltid vara de lokala förutsättningarna och hindren.
- Nyttänkande.
Insatserna ska vara innovativa i det lokala området och/eller i sitt sammanhang.

- Överförbarhet.
Insatserna ska kunna föras över och användas i andra landsbygdsområden.
- Nätverkande.
Ett nätverk etableras för att samla erfarenheter och sprida dem vidare.

FINANSIERING

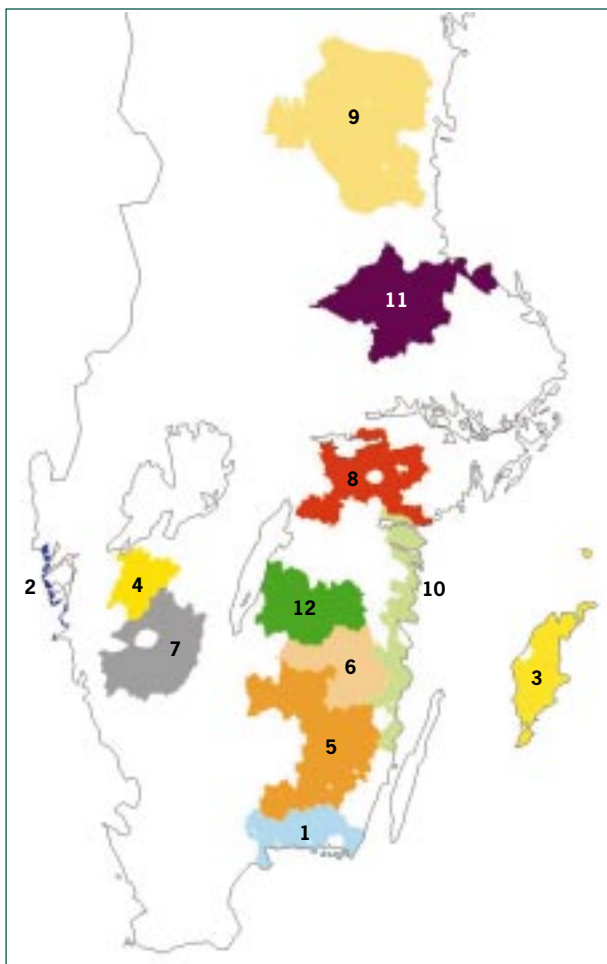
Leader+ i Sverige omfattar över 147 miljoner euro, cirka 1,2 miljarder kronor. Av det är EU:s andel 40,5 miljoner euro, cirka 344 miljoner kronor.¹

Liksom vid all verksamhet som finansieras av EU:s strukturfonder krävs också nationell medfinansiering, dels i form av offentliga medel, dels från näringslivet eller privatpersoner/organisationer. I Leaders fall består de privata bidragen främst av ideellt arbete eller naturaförmåner.

Varje LAG-grupp har möjlighet att genomföra projekt till ett visst värde. Det belopp som nämns i broschyren gäller under förutsättning att gruppen har fått medfinansiering för hela summan.

BERÖRDA OMRÅDEN

Leader+ omfattar i broschyren presenterade landsbygdsområden i Sverige. Till landsbygdsområden räknas i detta sammanhang områden som ligger minst fyra kilometer från närmaste tätort med minst 20 000 invånare, samt skärgårdsöar utan fast landförbindelse och med bofast befolkning.

1. Leader+ Blekinge E-bygd i gränsland, s.6.
2. Carpe Mare, s.10.
3. Leader+ Gotland, s.12.
4. Kärnan i Västra Götaland, s.14.
5. Smålandsgruppen FGH, s.16.
6. Astrid Lindgrens hembygd, s.20.
7. Leader+ Sjuhärad, s.22.
8. Våg 21, s.24.
9. Intryck Hälsingland, s.28.
10. Kustlandet, s.30.
11. Leader+ Nedre Dalälven, s.32.
12. Leader+ Sommenbygd, s. 34.

LAG-GRUPPERNA

Verksamheten bedrivs av 12 LAG-grupper (lokala aktionsgrupper). LAG-grupperna utgår i sitt arbete från en av fyra så kallade åtgärder, ett utvecklingstema, som är karaktäristiska för Leader+. Grupperna har valt den åtgärd som de ansett bäst passar ihop med områdets identitet och lokala förutsättningar och de arbetar enligt lokala utvecklingsplaner som är skapade utifrån dessa förutsättningar. LAG-grupperna tar emot ansökningar om medel till Leader-projekt och de beslutar själva vilka projekt de vill stödja. På de följande sidorna beskrivs de tolv grupperna närmare.

NÄTVERK

LAG-grupperna och andra aktörer inom landsbygdsutveckling länkas samman i ett nationellt Leader-nätverk. Det ska se till att information om Leader samlas in och sprids, både mellan grupperna och utåt. Dessutom ska nätverket ge LAG-grupperna och andra aktörer tillfälle att träffas och utbyta erfarenheter. Nätverket ska också underlätta kontakterna med Leader-områden i övriga Europa.

Nätverkets webbadress är www.leaderplus.se.

ANSVARIGA MYNDIGHETER

Glesbygdsverket ansvarar för förvaltningen av Leader+ och Jordbruksverket för utbetalningarna. Glesbygdsverket är också sekretariat till den Övervakningskommitté som är tillsatt att följa programmets utveckling och inriktning.

ÅTGÄRD

ANVÄNDNING AV NY KUNSKAP OCH NY TEKNOLOGI

– för att göra landsbygds-
produkter, inklusive tjänster,
mer konkurrenskraftiga

LEADER+ BLEKINGE E-BYGD I GRÄNSLAND

Ny teknik och ny kompetens i samverkan med landsbygd utvecklar båda

VAD

Området i sydöstra Sverige är på flera sätt ett gränsland – historiskt ett gränsland mellan Danmark och Sverige, i naturen ett gränsland mellan skärgård och skog, näringslivet befinner sig i gränslandet mellan gamla industristrukturer och den nya ekonomins IT-företag.

Inom området har utvecklingen och användandet av elektroniska kommunikationsmedel blivit ett allt vanligare verktyg för utveckling av landsbygd och skärgård. Bland områdets IT-företag bedrivs också mycket tekniskt utvecklingsarbete. E-BYGD I GRÄNSLAND vill utnyttja detta för att i samverkan mellan stad och landsbygd stärka konkurrenskraften hos varor och tjänster från området.

HUR

Det kan handla om produktutveckling och paketering av varor, tjänster, resor, upplevelser och aktiviteter som riktar sig till utvalda grupper. En väg är utveckling av on-linebokning av varor och tjänster samt test av system för elektroniska affärer.

Med ny teknik och nya metoder vill E-BYGD I

GRÄNSLAND lösa flaskhalsproblem för distribution av varor, tjänster och personer från landsbygden, skapa nya mötesplatser samt främja entreprenörskap. Nya metoder och ny teknik ska användas för att utveckla ekologiska lösningar för boende och samhällsservice.

VAD PRIORITERAS

För att ge stöd till projekt kommer E-BYGD I GRÄNSLAND att bedöma i vilken grad följande kriterier uppfylls:

- Skapar det nya arbetstillfällena och/eller bevarar arbetstillfällena som redan finns?
- Skapar det nya samarbetskonstellationer eller nätverk?
- Ger det människor möjlighet till utbildning?
- Bibehåller eller utvecklar det samhällsservice?

I den fortsatta urvalsprocessen kommer innovativa och nyskapande projekt inom områden som inte har provats tidigare att prioriteras. Dessutom har projekt som kan beskriva sin arbetsmetod så att den kan överföras till andra grupper företräde.

PENGAR

E-BYGD I GRÄNSLAND har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 12 miljoner euro, cirka 102 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Kontaktperson: Tommy Svensson, *telefon* 0708-887 104

kansli Thornska Villan, 370 10 Bräkne-Hoby

telefon 0457-818 86

e-post leader@buc.nu

webbplats www.buc.nu

ÅTGÄRD

ÖKA VÄRDET I LOKALA PRODUKTER

– inklusive tjänster, särskilt
genom att i samverkan
underlätta för mindre företag
att få tillgång till marknaden

CARPE MARE

Havet är den stora utmaningen

VAD

Fiskets betydelse i många små skärgårdssamhällen har minskat eller förändrats. Vattnets betydelse som transportled har också reducerats. Numera har skärgården en stark koppling till rekreation och rörligt friluftsliv. Såväl besökare som bofasta har ett intresse av att skärgården lever och fungerar året om.

CARPE MARE vill ge dem som bor i skärgården möjlighet att initiera och utveckla idéer och projekt som strävar mot det målet. Allt med utgångspunkt i att havet är den stora utmaningen. De möjligheter havet erbjuder ska tas tillvara och genom lämpliga och kloka åtgärder ska de svårigheter havet medför bemästras.

HUR

Utvecklingen av ny teknik och nya metoder inom de traditionella näringarna ska stimuleras. Småföretagen ska stärkas och utvecklas och ungdomar och kvinnor ska stimuleras till nyföretagande.

CARPE MARE vill stimulera insatser som ger ett renare hav, bibehåller den biologiska mångfalden i havet och främjar en hållbar ekologisk utveckling. Utveck-

lingen av turismen ska stimuleras, gärna med åtgärder som förlänger säsongen, och dessutom ska nytänkande uppmuntras vad gäller transporter av personer och gods. En anpassad yrkesutbildning samt kompetensutveckling och utbildning på distans ska utvecklas.

VAD PRIORITERAS

Projekt som bidrar till att nya arbetstillfällen och/eller nya företag skapas värderas högt, likaså värderas projekt som innebär samverkan mellan olika parter i området högre än de med en eller få intressenter. En projektidé som är ny i CARPE MARE-sammanhang värderas högre än andra idéer. Andra positiva faktorer är att projektet på något sätt verkar för jämställdhet ur ett köns- eller ungdomsperspektiv, att det verkar positivt på miljön och att projektet bidrar till ökad tillgänglighet för funktionshindrade.

PENGAR

CARPE MARE har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 10,6 miljoner euro, cirka 89,8 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Carpe Mare

Kommunhuset, 471 80 Skärhamn

webbadress www.carpemare.nu

e-post info@carpemare.nu

LEADER+ GOTLAND

Småskalighet och mångsyssleri ledstjärna för bygd i förändring

VAD

På Gotland finns många genuina lokala resurser. Dessa, tillsammans med ett starkt lokalt engagemang, bildar grunden för nya försörjningsmöjligheter och ny livskvalitet i en landsbygd under stark förändring. LEADER+ GOTLAND vill uppmuntra mångsyssleriet som gynnar företagandet och entreprenörskap. Den småskaliga förädlingen i jord- och skogsbruk, trädgårdsnäring och fiske ska utvecklas. De starka traditionerna inom småföretagande och hantverk ska uppmuntras till ytterligare utveckling genom samverkan och nätverksbyggande. Projekten ska skapa tillgång till nya marknader samt visa på de förutsättningar som kultur, natur och idrott har att ligga till grund för upplevelseturism och som kompletteringssystem för exempelvis lantbrukare.

HUR

Den småskaliga produktionen som sker med lokala resurser ska utvecklas. De små landsbygdsföretagens tillgång till nya marknader nationellt och internationellt förbättras. Den positiva bilden av Gotland ska förstärkas genom att de lokala produkternas kvalitet höjs. Gotlands roll som mötesplats i Östersjön utvecklas.

LEADER+ GOTLAND vill skapa nya lösningar för serviceförsörjning, vilket ska ge ökade möjligheter till social och kommersiell service. De lokalt producerade varornas och tjänsternas miljöprofil ska höjas. Ungdomar ska stimuleras att starta nya företag och bilda ungdomsnätverk.

VAD PRIORITERAS

För att ett projekt ska kunna få stöd genom LEADER+ GOTLAND måste det rymmas inom planens tema – nämligen att det ska öka lokala produkters värde, i synnerhet genom att via samverkan öka deras tillgång till marknader. Det ska också bidra till en positiv bild av Gotland. De projekt som skapar samarbete över olika sektorer i samhället (offentlig verksamhet, näringsliv, ideella organisationer eller privatpersoner) har företräde framför andra projekt, liksom de som skapar nya produkter eller finner nya metoder.

PENGAR

LEADER+ GOTLAND har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 10,5 miljoner euro, cirka 89,6 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Leader+ Gotland

telefon 0498-20 38 90/91

e-post info@leadergotland.org

karin.wibom@leadergotland.org

webbadress www.leadergotland.org

KÄRNAN I VÄSTRA GÖTALAND

Småskalig utveckling i centrum av storlän

VAD

Området mitt i den nya regionen Västra Götaland har i alla tider varit en enhetlig bygd präglad av småbruk och småföretag. Den tidigare länsgränsen rakt igenom området försvårade samarbete, men i det nya storlänat växer samverkan återigen fram.

KÄRNAN I VÄSTRA GÖTALAND vill bygga vidare på det samarbetet och skapa ett område som är än mer attraktivt för nyföretagande och boende. Visionen är ett område utan dominerande centralort men med många mindre tätorter och en landsbygd med mycket småföretagande. Grunden är den företagsamhet och det engagemang som finns bland invånarna i området.

HUR

Produkter från jord och skog ska utvecklas och förädlas. Servicenivån i området ska bibehållas, bland annat genom nya lösningar för samverkan. Småindustri och handel ska stimuleras till samarbete och kompetensutveckling. Det sker bland annat genom återkommande företagsmässor och genom att nya mötesplatser skapas. Målet är också att öka sällanköpshandeln och detaljhandeln i området. Verksamheter som utnyttjar energin

effektivare och är mer miljövänliga ska utvecklas. Inom turistnäringen ska antalet besökare fördubblas.

VAD PRIORITERAS

I valet mellan olika projekt som söker stöd genom KÄRNAN I VÄSTRA GÖTALAND görs en prioritering med utgångspunkt från exempelvis hur många nya arbetstillfällen som skapas, hur många nya företag eller ekonomiska föreningar som bildas eller om man hittar nya samverkanslösningar.

Exempel på andra kvalitéer som ger företräde är om man bibehåller eller ökar servicen för boende i området, om man underlättar för distansarbete, utvecklar ekologiskt boende eller skapar nya mötesplatser. Inom besöksnäringen prioriteras exempelvis projekt som förlänger turistsäsongen eller finner nya sätt att vårda och förädla natur- och kulturarvet.

PENGAR

KÄRNAN I VÄSTRA GÖTALAND har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 11,2 miljoner euro, cirka 95 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Kärnan i Västra Götaland

Box 163, Vara FHS, 534 23 Vara

telefon Lena Tillgren 0512-725 60,

fax 0512-725 62

Carin Alfredsson 0512-725 61, 070-810 64 99

e-post carin.alfredsson@leaderkarnan.nu

webbplats www.leaderkarnan.nu

SMÅLANDSGRUPPEN FGH

Trä, aluminium och glas i ny design

VAD

Skogsnäring och träindustri är den traditionella näringen i detta område, och runt den har många företag utvecklats. Den småländska glasindustrin är känd sedan länge. Relativt ny i området är aluminiumindustrin. Till dessa tre material vill SMÅLANDSGRUPPEN FGH koppla modern design för att öka värdet på lokala produkter.

Ambitionen är att skapa en genomgripande och varaktig förnyelse av landsbygden. Utvecklingsbara initiativ ska understödjas, vare sig det gäller föreningar, företag eller andra sammanslutningar. Att idéer kan utvecklas till praktisk tillämpning är avgörande för ett områdes utveckling, anser gruppen.

HUR

Nätverk och kluster som stärker samarbetet mellan små och stora företag, mellan land och stad och med resten av världen ska vidareutvecklas. Den attraktiva närmiljön och boendet samt det småskaliga näringslivet ska marknadsföras. Ungdomars inflytande ska stärkas. Entreprenörskapet ska stärkas och kompetensutvecklingen i grupp och nätverk ska stimuleras.

VAD PRIORITERAS

Idéer till projekt som är helt nyskapande inom regionen har företräde framför andra. Projekt med anknytning till Trä, Aluminium, Glas och design samt planens tema ”marknadsföring och produktutveckling” prioriteras. Likaså är det viktigt att projekten tänker arbeta från ett underifrånperspektiv och har lokal förankring. Stor hänsyn tas också till vilken miljöpåverkan de har. Vidare prioriteras projekt som överskrider generationsgränser och verkar för ökad jämställdhet och integration.

PENGAR

SMÅLANDSGRUPPEN FGH har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 14 miljoner euro, cirka 119 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Smålandsgruppen FGH
Storgatan 21, 579 30 Högsby
telefon Ewa Engdahl 0491-201 20, 070-658 73 23
fax 0491-203 70, *e-post* smalandsgruppen@hogsby.se
webbadress www.smalandsgruppen.nu

ÅTGÄRD

FÖRBÄTTRING AV
LIVSKVALITETEN
PÅ LANDSBYGDEN

ASTRID LINDGRENS HEMBYGD

Genom barnen bygger vi framtiden

VAD

Utgångspunkten för allt arbete inom ASTRID LINDGRENS HEMBYGD ska vara att ge barn och ungdomar en god uppväxtmiljö. Därigenom ska den negativa befolkningsutvecklingen vända och in- och återflytningen öka. Målet är att åstadkomma en positiv inställning till att växa upp och bo i området. En framtidsinriktad arbetsmarknad ska byggas och entreprenörskap och förnyelse i arbetslivet ska stimuleras.

HUR

Nyckelordet är åldersintegration. Livsmiljön på landsbygden ska förbättras, det kan gälla natur- och kulturmiljön eller den sociala miljön. En ökad samverkan mellan skola och näringsliv ska uppmuntras liksom åtgärder som stödjer otraditionella studie- och yrkesval. Det hantverkskunnande som finns, särskilt hos äldre i området, ska föras vidare till yngre. Kontakterna med andra regioner i landet och med andra länder ska underlättas.

VAD PRIORITERAS

Ett villkor för att få stöd genom ASTRID LINDGRENS HEMBYGD är att ungdomar är delaktiga i projektet och

att det innebär samverkan över generationsgränser.

Exempel på projekt som prioriteras framför andra är de som bevarar och utvecklar natur- och kulturarvet, stärker den lokala identiteten, stimulerar kreativitet och entreprenörskap hos unga eller utvecklar branscher som är nya eller dåligt utvecklade i området.

Annat som prioriteras är om projektet ökar kontakterna med andra regioner eller stimulerar kultur- och fritidsutbudet för barn och unga.

PENGAR

ASTRID LINDGRENS HEMBYGD har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 11,4 miljoner euro, cirka 96,6 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Astrid Lindgrens hembygd
Lögstadgatan 6
598 39 Vimmerby
telefon 0492-141 44
fax 0492-188 55
e-post info@leader.nu
webbadress www.leader.nu

LEADER+ SJUHÄRAD

Knallebygd hittar morgondagens lösningar

VAD

Sjuhäradsbygden är sedan gammalt känd för sina kringvandrande knallar och för sin textilindustri. Knalletraditionen har bidragit till en stark entreprenörsanda i bygden. Det gör att det inom området finns en vilja och ett engagemang att hitta nya lösningar och projekt som leder till fler arbetstillfällen. Samtidigt finns svårigheter att upprätthålla kommersiell och offentlig service.

Genom att uppmuntra samverkan vill LEADER+ SJUHÄRAD bidra till att hitta nya lösningar för att nå en bättre livskvalitet utifrån naturens och kulturens förutsättningar. Allt för att utveckla Sjuhäradsbygdens landsbygd.

HUR

Nyföretagande ska stimuleras, liksom framväxten av nya affärsidéer. Likaså ska befintliga företag på landsbygden stimuleras till utveckling. Eko- och naturturismen ska vidareutvecklas. Bevarandet och förmedlingen av den lokala kulturen är viktig. I utvecklingen av landsbygden ska hela byar engageras. Byarna ska få ett ökat inflytande över lösningar av lokala frågor i kommunpolitiken.

IT ska utvecklas för att användas som en av flera kommunikationsvägar för att knyta samman hela Sjuhäradsbygden.

VAD PRIORITERAS

Exempel på projekt som prioriteras är de som skapar långsiktiga arbetstillfällen, som hittar nya samverkanslösningar mellan exempelvis olika åldrar eller mellan företag, som gynnar ungdomar eller ger invandrarna en naturlig plattform i samhället. Inom området skogsbruk/jordbruk har exempelvis projekt som ökar kompetensen eller ökar vidareförädlingen företräde. Vad gäller tjänster och service ska projekten verka för att servicen bibehålls eller utökas för de boende i området. Inom småindustri och handel prioriteras projekt som ökar förädling av produkter eller gynnar ny teknik. Inom besöksnäringen välkomnas projekt som ger fler gästnätter eller förlänger turistsäsongen.

PENGAR

LEADER+ SJUHÄRAD har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 13,5 miljoner euro, cirka 114,7 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Leader+ Sjuhärad

Box 5001, 514 05 Länghem

telefon 0325-402 84

e-post annika@leader-sjuharad.com

webbadress www.leader-sjuharad.com

VÅG 21

Den gröna vågen bär oss in i Agenda 21-seklet

VAD

Det så kallade Trelänsröset, där Sörmlands, Östergötlands och Örebro län möts är ett homogent område präglad av brukssamhällen och familj jordbruk. Många arbetstillfällen har försvunnit i och med den hårdhänta omställning som både industri och jordbruk har genomgått. VÅG 21 vill överbrygga gränsproblemen med tre län och åtta kommuner och bygga ett jämställt och kretsloppsanpassat samhälle som tar tillvara den lokala kreativiteten och hittar småskaliga och innovativa lösningar. VÅG 21 vill dels förbättra livskvaliteten för dem som bor och verkar på landsbygden, dels skapa förutsättningar för en ökad inflyttning från de stora befolkningscentra som finns i regionen.

HUR

De som bor och verkar i området ska få ett ökat miljömedvetande genom att till exempel delta i studiecirkel eller medverka i innovativa projekt inom miljöteknik och återvinning. Ekologiskt byggande ska stimuleras. VÅG 21 vill verka för att ekobyar blir ett alternativ för bosättning på landsbygden. Antalet nya jobb ska öka på landsbygden, bland annat genom att kreativa företags-

kluster skapas. Ungdomar ska stimuleras att engagera sig i sin hembygd, bland annat genom ungdomskonferenser och en förbättrad dialog mellan ungdomar och kommunpolitiker. En metodik ska utarbetas för att hantera det negativa tänkande som präglar många bruksorter.

VAD PRIORITERAS

För att komma ifråga inom VÅG 21 måste projektet ha ett underifrånperspektiv och vara lokalt förankrat. Det måste också vara utvecklande för bygden genom att till exempel skapa nya arbetstillfällen, nya mötesplatser, öka servicen eller öka inflyttningen. Idéer som inte har prövats på orten förut prioriteras. Likaså projekt som främjar samverkan i nätverk och/eller ökar jämställdheten. Projekt som bevarar och utvecklar natur- och kulturarv prioriteras också. Det är dessutom önskvärt att projekten innehåller trepartnerskap, det vill säga privat-offentlig-ideell samverkan.

PENGAR

VÅG 21 har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 12,1 miljoner euro, cirka 102,7 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Våg 21

Bievägen 1, 641 45 Katrineholm

telefon 0150-66 25 50

e-post vag21@telia.com

webbadress www.vag21.d.se

ÅTGÄRD

ATT PÅ BÄSTA
SÄTT UTNYTTJA
NATUR- OCH
KULTURRESURSER

– inklusive naturområden som i
enlighet med Natura 2000 är
av intresse för hela EU

INTRYCK HÄLSINGLAND

Tydlig Hälsingeprofil i en värld utan gränser

VAD

Hälsingland har en stark landskapsidentitet och kultur, men den kan göras mer synlig och på ett bättre sätt utnyttjas för lokal utveckling. INTRYCK HÄLSINGLAND vill stärka denna identitet bland både äldre och yngre hälsingar för att motverka avfolkningstendenser och stärka en positiv utvecklingspiral. Hälsinglands kultur- och profilbärare såsom byggnader, mat, textilier, måleri, musik och dans ska stärkas, vidareutvecklas ekonomiskt och lyftas fram både internt och externt.

Dessutom ska de unika naturvärden som Hälsingland har lyftas fram och nyttjas mer kraftfullt. Det gäller bland annat de Natura 2000-områden som finns i Hälsingland. Målet är att växa både mänskligt och ekonomiskt.

HUR

Hälsinglands natur- och kulturbärare ska systematiskt lyftas fram, förädlas och vidareutvecklas för att skapa mervärden. INTRYCK HÄLSINGLAND vill utbilda i moderna metoder för att göra affärer ur natur och kultur. ”Nätverksvävare” ska utbildas och stötts för att driva på utvecklingsprocessen. Utgångspunkten för INTRYCK HÄLSINGLAND är landsbygdens och

byarnas utvecklingskraft, men samspelet mellan stad och land betraktas som avgörande för att skapa en positiv utveckling.

VAD PRIORITERAS

Projekt som är tillkomna i samverkan mellan olika parter prioriteras, liksom de som är profilerande för Hälsingland. Likaså ska projekten helst leda till nya produkter eller tjänster. Projekten INTRYCK HÄLSINGLAND arbetar med grupperas i sex *aktivitetsområden*:

- Vårda – Veta – Visa – Vidareutveckla – Växa och Värdeskapa ur natur och kultur.
- Att skapa nya mötesplatser för att stimulera ökat samspel mellan näringslivet, offentliga myndigheter och den sociala ekonomins aktörer.
- Stöd till utveckling av ”kulturindustrin”.
- Att profilera ”varumärket Hälsingland” såväl inåt som utåt.
- Att utbilda Nätverksvävare med kunskap att stödja lokala utvecklingsprocesser.
- En Lokal Aktions Grupp (LAG) som syns utåt och även har internationella kontakter.

PENGAR

INTRYCK HÄLSINGLAND har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 13,2 miljoner euro, cirka 112,2 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Intryck Hälsingland
Stene 5015, 820 40 Järvsö
telefon 0651-76 70 51
e-post info@intryckhalsingland.nu
webbadress www.intryckhalsingland.nu

KUSTLANDET

Unik kust bevaras genom att brukas aktivt

VAD

Kustbygden i Östergötlands och Kalmar län är landets största sammanhängande kust- och skärgårdsbygd som ännu är relativt oexploaterad och präglad av traditionella näringar. Stora delar av området är klassade som riksintressanta. KUSTLANDET vill på ett framsynt sätt utveckla detta område samtidigt som det skyddsvärda bevaras. Området ska göras mer tillgängligt för verksamheter, för bofasta och besökare. I det arbetet ska unga och vuxna, kvinnor och män, gamla och nya svenskar engageras.

HUR

Utbildning är viktig för att öka förståelsen för de stora natur- och kulturvärdena i området. KUSTLANDET vill uppmuntra utvecklingsarbetet i byskolorna samt underlätta kontakterna mellan forskare och exempelvis brukare av naturresurser. KUSTLANDET ska också stödja projekt som syftar till att stärka områdets kulturella identitet och/eller befrämjar miljön. Det lokala utvecklingsarbetet ska underlättas och åtgärder som stärker delaktigheten ska uppmuntras. Åtgärder som främjar besöksnäringen ska stödjas, och i det arbetet ska den bofasta befolkningen ha en aktiv och

drivande roll. I samarbete med de näringslivsorganisationer som arbetar i kustbygden ska åtgärder utvecklas som främjar näringslivet.

VAD PRIORITERAS

KUSTLANDET ska verka inom åtta olika projekt-kategorier och inom varje kategori sker urvalet enligt flera olika kriterier. Här är några exempel: Inom utbildning och forskning kan projekt som ökar samverkan mellan skola och näringsliv prioriteras. Projekt som befrämjar miljön kan exempelvis stärka KUSTLANDETS profil med höga naturvärden. Detsamma gäller kultur-befrämjande åtgärder. Inom kategorin lokalt utvecklingsarbete kan projekt som stärker demokratin och ökar engagemang i samhällsservice prioriteras. De andra fyra kategorierna är åtgärder som stärker kvinnors eller ungdomars ställning, som främjar besöksnäringen eller som på annat sätt främjar näringslivet.

PENGAR

KUSTLANDET har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 10,6 miljoner euro, cirka 90 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Kustlandet

Torget 6, 594 32 Gamleby

telefon 0493- 530 70

fax 0493-530 75

e-post info@kustlandet.com

webbadress www.kustlandet.com

LEADER+ NEDRE DALÄLVEN

Landskapet mellan landskapen

VAD

Dalälven är den faktor som förenar området naturgeografiskt, kulturellt och historiskt. Det rika laxfisket i älven var fram till modern tid av stor betydelse för bygden. Parallellt med detta har järn-, silver- och kopparhantering varit den främsta gemensamma historiska nämnaren för området, där utkanterna av fyra län möts. Under kort tid har antalet arbetstillfällen drastiskt minskat i basnäringarna (metallhantering samt skogsbruk och skogsindustri). Samtidigt har den kvarlevande bruksandan inte befrämjat ett entreprenörskap som förmått skapa nya försörjningsmöjligheter motsvarande minskningen i basnäringarna. Men här finns unika natur- och kulturkvalitéer som gör att området har stora förutsättningar att utvecklas på ett positivt sätt. På den grunden vill LEADER+ NEDRE DALÄLVEN bygga vidare.

HUR

Insatserna ska koncentreras på att bredda, förnya och utveckla näringslivet. Samverkan kring och utveckling av entreprenörskap ska stimuleras vad gäller mötesplatser, finansiering, kompetens och nätverksbyggande. Den initiativkraft och de många goda idéer som finns hos

ungdomar i området ska lyftas fram och ungdomar ska stimuleras att engagera sig och själva formulera sina krav. Områdets identitet och attraktiva natur- och kulturmiljöer ska utvecklas och göras synliga. Inflyttning av boende och etablering av företag ska stimuleras genom att skillnader i kostnader påvisas.

VAD PRIORITERAS

En hög grad av nytänkande inom ett projekt är en positiv faktor när det ska bedömas. Likaså har möjligheten att skapa nya arbetstillfällen en stor tyngd vid bedömningen, men det kan vara arbetstillfällen som tillförs bygden på sikt. Projekt där nya arbetstillfällen kan skapas till en låg kostnad prioriteras. Det är också en styrka om projektet har en långsiktig betydelse lokalt, även utanför det egna projektets verksamhet. Sist men inte minst är det viktigt för LEADER+ NEDRE DALÄLVEN att stödja ungdomsprojekt som drivs av ungdomar för ungdomar.

PENGAR

LEADER+ NEDRE DALÄLVEN har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 12,6 miljoner euro, cirka 107 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Leader+ Nedre Dalälven

810 21 Gysinge

telefon 0291-211 80

e-post nedredalalven@telia.com

webbadress www.leader-nedredalalven.org

LEADER+ SOMMENBYGD

Storslagen småskalighet i bärkraftig landsbygd

VAD

Trakterna som breder ut sig runt sjön Sommen är en blandning av det småländska höglandets skogsdominerade bygder och Östergötland med det öppna bördiga slättlandskapet. Blandningen har gett upphov till ett område av småskalighet i såväl näringar som i boende. Det finns inga stora befolkningscentra, utan många småorter spridda över hela området.

Här finns ett kombinerat jord- och skogsbruk samt en mångfald av mindre tillverkningsindustrier och tjänsteföretag. Dessa småskaliga enheter kompletterar varandra och bildar tillsammans en storslagen helhet där LEADER+ SOMMENBYGD på bästa sätt vill utveckla och tillvarata områdets särpräglade och levande natur- och kulturresurser för att säkerställa Sommenbygdens attraktionskraft och en bärkraftig utveckling.

HUR

Det utvecklingsarbete som bygger på många enskildas engagemang och lokala demokratiska processer ska stärkas och stimuleras. LEADER+ SOMMENBYGD vill stärka och utveckla områdets attraktionskraft som en

god livsmiljö med bra service för alla som bor, lever, verkar eller besöker området. Det ska ske genom att stimulera till nya samverkansformer mellan tätort och landsbygd, ideella föreningar, det offentliga och näringslivet.

Nya forum ska skapas för gränsöverskridande möten mellan människor i och utanför Sommenbygden. Förädlingsgraden på varor och tjänster från jord och skog ska ökas. Projektidéer som leder till att olika lokala resurser på ett bättre sätt tas tillvara, att transportsträckor minskar och energiförbrukningen sjunker ska stödjas.

VAD PRIORITERAS

Projekt som stärker och utvecklar Sommenbygdens attraktionskraft som en god livsmiljö, tillvaratar och utvecklar kultur och naturmiljöer samt projekt som ökar människornas delaktighet i samhällsutvecklingen, med särskild hänsyn tagen till barns och ungdomars situation, kommer att ha hög prioritet. En viktig förutsättning för de allra flesta projekten är att de har ett underifrånperspektiv, är lokalt förankrade och gränsöverskridande samt har inslag av nytänkande.

PENGAR

SOMMENBYGD har möjlighet att genomföra projekt till ett värde av 11,4 miljoner euro, cirka 96,8 miljoner kronor.

KONTAKTA OSS

Föreningen Sommenbygd
Svampgatan 2, 573 43 Tranås
telefon 0140-190 00, *fax* 0140-190 05
e-post info@sommenbygd.nu
webbadress www.sommenbygd.nu

Leader+ är ett av EU:s gemenskapsinitiativ. Det ska främja utveckling på landsbygden. Med utgångspunkt från lokala förutsättningar och lokala initiativ ska Leader+ stödja nyskapande metoder för utveckling och förnyelse. Leader+ ska alltså vara något av en experimentverkstad.

Leader+ finns i alla EU-länder. I Sverige bedrivs Leaderarbetet inom tolv så kallade LAG-grupper (lokala aktionsgrupper) som har bildats genom att boende och organisationer inom ett visst område har gått samman och arbetat fram en plan för lokal utveckling.

Broschyren visar var de tolv LAG-grupperna finns och den varierade inriktning deras arbete har.

EUROPEISKA UNIONEN
UTVECKLINGS- OCH GARANTIFONDEN FÖR JORDBRUKET

GLES
BYGDS
VERKET

Samuel Permans gata 2
831 30 Östersund
telefon 063-57 67 00
webbadress www.glesbygdsverket.se

